אישים באגרות הראי"ה

הרב דוד צבי חן, רב צ'רניגוב

רבה של צ'רניגוב (צ'רניהיב) במשך יותר מארבעים שנה · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב דוד צבי חן כיהן משנת 1883 עד שנת 1925 כרב העיר צירניגוב (צ'רניהיב) שבאוקראינה, במקום אביו. הרב קוק מכנה אותו "הישיש החסיד המפורסם". שנות חייו המדויקות לא מצאנו.

הרב קוק על הרב דוד צבי חן

בערב ראש חודש תמוז תרפ"ה (1925), כשהרב חן היה בארץ ישראל, הציע לו הרב קוק שבתפילתם עם "חברותא קדישתא" על קבר רחל (ראו בפרשת קבר רחל ו"בית רחל") יאמרו שבע פעמים את מזמור של יום רביעי ("אל נקמות"), ואולי גם עם תקיעות ושלוש עשרה מידות, "לרומם כבוד שם שמים ולהשפיל קרנות זדים". אף שצריך לשים לב לשפלות הדור, "נקמה במילתא גדולה היא" (ברכות לג) (כרך ד', אגרת אשלא).

האגרות

כרך ד', אגרת אשלא: ערב ראש חודש תמוז תרפ"ה: הצעה לומר בתפילה על קבר רחל את מזמור יום רביעי שבע פעמים.

"לרומם כבוד שם שמים ולהשפיל קרנות זדים"

ראו גם

קבר רחל. (פרשת קבר רחל)

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הרב דוד צבי חן, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אשלא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ערב ראש חודש תמוז תרפ"ה **נמען:** הרב דוד צבי חן, רב צ'רניגוב

הרב קוק מציע שבתפילתם על קבר רחל יאמרו את מזמור יום רביעי ('אל נקמות') שבע פעמים, אולי עם תקיעות ושלוש עשרה מידות, 'לרומם כבוד שם שמים ולהשפיל קרנות זדים'; ואף שצריך לשים לב לשפלות הדור, 'נקמה במילתא גדולה היא' (ברכות לג א).

עיקרי הדברים

- תפילה בקבר רחל.
- מזמור יום רביעי.

נוסח האגרת עם ביאור

ערב ר"ח תמוז ה'

לכבוד ידידי הרב הגאון הישיש החסיד המפורסם מו"ה[1] דוד צבי חן [הרב דוד צבי חן, רבה של צ'רניגוב, שעלה לירושלים] שליט"א[2]

הגאבד"ק[3] צרניגוב יצ"ו[4] שלו[5] וברכה באה"ר[6], נתעוררתי להציע קדם כתר"ה[7] שליט"א בדבר תפלת היום יומא דרחמי [תפילה ביום רחמים, יום תענית] בע"ה[8],, לרומם כבוד שם שמים ולהשפיל קרנות זדים, שראוי ונכון בהיותו עם חברותא [קדישתא על קבר רחל ע"ה[9] לומר מזמור של יום רביעי בשבת [תהלים צד: "א-ל נקמות ה'"] בכונה ז' פעמים, ואולי ג"כ[10] בצירוף תק"ש[11] [תקיעת שופר] וי"ג מדות בין פעם לפעם. ואם כי העירותי לעומת דברי חתנו הרה"ג[12] שליט"א בענין עג עוגה, [חוני המעגל, שעג עוגה ועמד בתוכה עד שירדו גשמים (תענית יט)] שעלינו לשום לב על שפלות הדור מק"ו מתלמידי דתלמידי דלוי ב"ס[13] ["קל וחומר מלוי בן סיסי" (ירושלמי תענית ג, ח)] ז"ל[14] בירו' תענית פ"ג ה"ח[15], בכ"ז[16] נקמה במילתא גדולה היא ["גדולה נקמה שניתנה בין שתי אותיות" (ברכות לג)] בברכות ל"ג א'. והשי"ת[17] יחוס מהרה על שמו הגדול ועל שאר עמו ונחלתו.

יהי[18] זה שלו' כנה"ר[19] ן ונפש ידידו דוש"ת[20] מלונ"ח[21]

אברהם יצחק ה"ק

---

1. מו"ה – מורנו הרב
2. שליט"א – שיחיה לאורך ימים טובים אמן
3. הגאבד"ק – הגאון אב בית דין קהילת
4. יצ"ו – ישמרה צורה ויחייה
5. שלו' – שלום
6. באה"ר – באהבה רבה
7. כתר"ה – כבוד תורתו רום הדרתו
8. בע"ה – בעזרת השם
9. ע"ה – עליו השלום
10. ג"כ – גם כן

11. תק"ש - תקיעת שופר
12. הרה"ג - הרב הגאון
13. ב"ס - בן סיסי (בציון שם); "שאב"ס": שאין בו סכנה
14. ז"ל - זכרונו לברכה
15. ה"ח - הלכה ח' (בציון מקור)
16. בכ"ז - בכל זאת
17. והשי"ת - והשם יתברך
18. יהי' - יהיה
19. כנה"ר - כנפשו הרמה
20. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
21. מלונ"ח - מצפה לנחמת ציון